Seat No. : _______________

NJ-105

November-2013

B.A. (Sem.-V)

CC-301 : Economics

(Macro Economics)

Time : 3 Hours] **[Max. Marks : 70**

1. નાણાં પરિમાણના સિદ્ધાંતોમાં ‘કેમ્બ્રિજનાં રોકડ પુરાંત સમીકરણ’ની ચર્ચા કરો. આ સમીકરણ ફિશરનાં સિદ્ધાંત કરતાં કઈ રીતે ચઢિયાતું છે ? **14**

   Discuss the ‘Cambridge’ cash balances approach to the Quantity Theory of Money. How far is it superior to the Fisher’s Theory ?

   અથવા/OR

   (1) નાણાંનું મૂલ્ય માપવામાં ભાવ સૂચકઆંકનું મહત્ત્વ ચર્ચો.

   Discuss the importance of index number in measuring the value of money.

   (2) તર્કબદ્ધ અપેક્ષાઓની પરિકલ્પનાનો ખ્યાલ આપો.

   Explain the concept of ‘Rational Expectation Hypothesis’.

2. ફુગાવાનો અર્થ તથા કારણો જણાવો તથા ફુગાવાની સમસ્યા હલ કરવાનાં પગલાંઓનો નિર્દેશ કરો. **14**

   Explain the meanings and various causes of inflation. Discuss the various steps to control it.

   અથવા/OR

   (1) માંગજન્ય અને ખર્ચ પ્રેરિત ફુગાવા વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો.

   Show the difference between demand pull and cost push inflation.

   (2) ‘ફિલિપ્સ રેખા’ ચર્ચા કરો.

   Explain the concept of Philips Curve.

3. “પુરવઠો તેની માંગ સ્વયમ્ સર્જે છે.” ‘સે’ ના બજારનાં આ સિદ્ધાંતની સમીક્ષા કરો. **14**

   ‘Supply creates its own demand.’ Elaborate this principle of say’s market.

   અથવા/OR

   (1) કેઈન્સનો અસરકારક માંગનો સિદ્ધાંત ચર્ચો.

   Discuss the Keynesian effective demand theory.

   (2) વપરાશ વિધેયને અસર કરતાં પરીબળો જણાવો.

   Explain the various determinants of the consumption function.

4. “વેપારચક્ર એ નાણાકીય ઘટના છે.” હોટ્રેનાં સિદ્ધાંતની રૂપરેખા આપો. **14**

‘The trade cycle is a purely monetary phenomenon.’ Explain the Hawtrey’s theory.

અથવા/OR

“વેપારચક્ર એ ગતિ-ગુણકના સિદ્ધાંત ઉપર આધારિત છે.” હિક્સના વેપારચક્રનાં સિદ્ધાંતની સમીક્ષા કરો.

“The trade cycles depend on the multiplier accelerator principle.” Analyse the Hicksian theory.

5. યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો. **14**

Choose the correct answer :

(1) સૂચકઆંકની રચના કરવામાં ________ વર્ષ મહત્ત્વનું હોય છે.

(a) વર્તમાનનું (b) ભવિષ્યનું (c) પાયાનું

To create Index number _______ is used.

(a) current year (b) future year (c) base year

(2) ફ્રિડમેનનાં નાણાં પરિમાણના સિદ્ધાંતમાં જણાવ્યા પ્રમાણે લોકો જે નાણાંનો સંગ્રહ કરે છે. તેનો આધાર ________ ઉપર છે.

(a) ભવિષ્યની આવક

(b) કાયમી આવક

(c) વર્તમાન આવક

According to Friedman’s Quantity Theory of Money people’s capacity to hold the cash is dependent on their ________.

(a) future income

(b) permanent income

(c) present income

(3) ફિશરનાં નાણાં પરીમાણનાં સિદ્ધાંતમાં નાણાં પુરવઠા અને નાણાંનાં મૂલ્ય વચ્ચે ________ સંબંધ દર્શાવ્યો છે.

(a) સીધો (b) સરખો (c) વ્યસ્ત

In Fisher’s quantity theory of money there is, ________ relationship between the money supply and value of money.

(a) direct (b) equal (c) inverse

(4) એક જ વર્ષમાં ભાવ સપાટી ત્રણ આંક જેટલી ઊંચે જતી રહે તો ________ ફુગાવો અસ્તિત્વમાં આવે.

(a) કૂદતો (b) દોડતો (c) ચાલતો

When prices rise very fast at triple digit rates per annum, it is usually called ______ inflation.

(a) galloping (b) running (c) walking (trotting)

(5) ફિલીપ્સ રેખામાં ________ વચ્ચેનો સંબંધ દર્શાવામાં આવે છે.

(a) બેરોજગારીનો દર – વેતન દર

(b) રોજગારીનો દર – વેતન દર

(c) આવકનો દર – વેતન દર

The Phillips Curve examine the relationship between ________.

(a) rate of unemployment-rate of wage

(b) rate of employment – rate of wage

(c) rate of income – rate of wage

(6) ફુગાવાને હલ કરવાનાં નાણાકીય પગલાંઓનો મુખ્ય ઉદ્દેશ ________ છે.

(a) માંગ ઘટાડવાનો

(b) નાણાકીય આવક ઘટાડવાનો

(c) ખર્ચ ઘટાડવાનો

The main objective of monetary measures to check the inflation is _______.

(a) reducing demand

(b) reducing money income

(c) reducing expenditure

(7) ફ્રિડમેન નાણાં પુરવઠાનાં પરીવર્તન માટે _________ નીતિની હિમાયત કરે છે.

(a) કાયદાકીય (b) વિવેક બુદ્ધિની (c) રાજકોષીય

Friedman recommends ________ policy for changes in money supply.

(a) rules (b) discretion (c) fiscal

(8) અસરકારક માંગ અર્થતંત્રમાં _________ નક્કી કરે છે.

(a) રોજગારી (b) કિંમત (c) વપરાશ

The _______ is determined by effective demand in the economy.

(a) level of employment

(b) price level

(c) level of consumption

(9) કેઈન્સનાં વપરાશ વિધેય પ્રમાણે, આવકનાં વધારા સામે વપરાશી ખર્ચમાં થતો વધારો _________ હોય.

(a) સરખો (b) ઓછો (c) વધુ

In Keynesian consumption function, when income increases, consumption expenditure also increases but by ________ amount.

(a) equal (b) smaller (c) greater

(10) કેઈન્સે _________ ગુણકનો ખ્યાલ આપ્યો.

(a) રોજગારીના (b) મૂડીરોકાણના (c) વપરાશના

Keynes formulates the ______ multiplier.

(a) employment (b) investment (c) consumption

(11) વિકસેલનાં વેપારચક્રનાં સિદ્ધાંત પ્રમાણે, વેપારચક્રનું મુખ્ય કારણ એ _________ આવેલ પરિવર્તન છે.

(a) કિંમતમાં (b) નાણાંમાં (c) મૂડીરોકાણમાં

According to Wicksell, the main cause of trade cycle is the change in _______.

(a) price (b) money (c) investment

(12) હાયકની વેપારચક્રની થિયરી પ્રમાણે, જ્યારે બજાર વ્યાજ દર એ કુદરતી વ્યાજ દર કરતાં નાનો હોય ત્યારે અર્થતંત્રમાં _________ પરિસ્થિતિ જોવા મળે.

(a) સમતુલાની (b) મંદીની (c) ફુગાવાની

In Hayek's trade cycles theory, when the market rate is smaller than natural rate of interest, the economy is in a _______ condition.

(a) equilibrium (b) depressionary (c) prosperity

(13) વેપારચક્રમાં જ્યારે મંદીની સ્થિતિ આવે ત્યારે, _________ માં સતત ઘટાડો થાય છે.

(a) બચતો

(b) બધી જ આર્થિક પ્રવૃત્તિઓ

(c) વિનિમય

In depression, there is a general decline in_________.

(a) savings

(b) all economic activity

(c) exchange

(14) હોટ્રેનાં વેપારચક્રનાં સિદ્ધાંતમાં જણાવ્યા પ્રમાણે _________ માં વધારો થાય તો અર્થતંત્ર ટોચ ઉપર પહોંચે છે.

(a) બેંક ધિરાણ (b) બેંક વ્યાજ (c) બેંક વિનિમય

Hawtrey believes that an expansion of _______ leads to a boom.

(a) bank credit (b) bank interest (c) bank exchange